

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«__» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

IV курс

для студентів

Спеціальність: 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Освітньої програми: Середня освіта (Музичне мистецтво)
Освітньо-кваліфікаційного рівня: молодший спеціаліст

Київ – 2020

Розробник: Ляцова Ганна Петрівна, викладач циклової комісії музики і хореографії.
Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Дубасюк Е.В., Кашперський О.С., Ляцова Г.П., Сокальська В.Ф., Шпирка
О.Д. - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і
хореографії

Протокол від «27» серпня 2020 року № 2

Голова циклової комісії музики і хореографії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

«28» серпня 2020р

Заступник директора з навчально-методичної роботи Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20_/20_н.р. _____ (_____), «_____» 20__ р., протокол № _____

на 20_/20_н.р. _____ (_____), «_____» 20__ р., протокол № _____

на 20_/20_н.р. _____ (_____), «_____» 20__ р., протокол № _____

на 20_/20_н.р. _____ (_____), «_____» 20__ р., протокол № _____

1. Опис предмета навчальної дисципліни

«ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Вид дисципліни	нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/ годин	1/30
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів за розподілом:	1
Обсяг кредитів	1
Обсяг годин, у тому числі:	30
Аудиторні	26
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	+
Самостійна робота	2
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – підготовка фахівця в галузі музичного мистецтва, який володіє необхідними знаннями, сформованими професійно спрямованими вміннями та навичками, специфікою роботи з дитячим колективом; здатного здійснювати музично-педагогічну діяльність з високим рівнем теоретичного і методичного матеріалу.

Основні завдання навчального курсу:

- оволодіння інтерпретаційними вміннями та засвоєння методів роботи над музичним твором;
- розвиток музичних здібностей студентів (музичний слух, музична пам'ять, відчуття метро-ритму тощо);
- формування та розвиток навичок читання нот з аркуша, гри нескладних творів на слух, акомпанування, транспонування тощо;
- формування сценічної культури та артистизму.
- вільне володіння музичним інструментом, уміти використовувати його у концертно-виконавській діяльності;
- формування у студентів вміння творчо використовувати в освітньому процесі в закладах дошкільної та загальної середньої освіти надбань народної педагогіки, зразків українського фольклору;
- формування і удосконалення навичок самостійної роботи з різноманітним музичним репертуаром;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- формування у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності;
- опанування студентами техніками гри на додатковому музичному інструменті;
- виховання професійних якостей, які забезпечать успішність майбутньої професійної діяльності;
- формування у студентів художнього смаку і виконавської культури, почуття стилю, ознайомлення з кращими зразками класичної зарубіжної музики, народної музичної творчості;
- розвиток творчих здібностей студентів.

Завдання навчальної дисципліни - формування ряду компетентностей студента, зокрема:

інтегральна (комплексна інтеграція знань, умінь і навичок із таких фахових дисциплін: спеціальний музичний інструмент, теорія та історія музики, спрямована на розвиток особистості, здатність до творчої самореалізації у сфері музичного мистецтва);

комунікативна (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної

стабільності, толерантності, здатність працювати у команді, вільне володіння українською мовою, здатність до професійного спілкування іноземною мовою); *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію);

інформаційна (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел, необхідної для навчальної і педагогічної діяльності, здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності).

Фахові:

музично-теоретична (здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у музикознавчій, виконавській та педагогічній діяльності).

Предметні:

інструментально-виконавська (здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів).

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни «Додатковий музичний інструмент» передбачає досягнення наступних результатів:

- усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіти мотивацією до здійснення професійної діяльності;
- володіти рухо-моторними навичками у виконанні різних видів техніки, та основними прийомами звуковидобування;
- демонструвати усвідомлене володіння аплікатурними навичками, здатність до оптимального вибору аплікатури;
- володіти засобами виразного інтонування;
- володіти прийомами виконання кантени, тембральністю звуку у відтворенні музичних образів кантеного змісту;
- володіти навичками гри в творах різних жанрів і стилів;
- вміти відтворювати фразування мелодії, відчувати кульмінаційний розвиток, мислити великими побудовами;
- бути здатним до слухового самоконтролю;
- володіти навичками поліфонічного мислення;
- вміти аналізувати будову поліфонічних творів (визначати тему, протискладення,);
- здійснювати музично-теоретичний аналіз музичних творів, вміння застосовувати його для пошуку рішень в інтерпретації музики;
- вміти відтворювати різні емоційні стани в контрастних темах творів великої форми;
- бути спроможним до цілісного емоційно-образного осягнення твору великої форми;
- вміти інтерпретувати музичні твори;
- бути готовим до професійного психофізіологічного володіння собою під час сольних концертних виступів та виступів у складі ансамблю;
- знати жанрові-стильові особливості музики;
- бути спроможним до яскравого та образного відтворення музичного репертуару;
- аналізувати музичний репертуар, самостійно добирати педагогічний репертуар різного спрямування;
- володіти навичками читання нот з аркуша.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин				
		Загальний обсяг	Практичні	Підсумковий	Самостійна робота	Форма контролю
модуль 5 Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу						
1	Підготовчо-виконавське спрямування професійного матеріалу	3	3			
2	Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару	4	4			
3	Розширення музичного світогляду	3	3			
4	Робота над диханням, артикуляцією, характер в творах дитячого репертуару	4	3	1		
5	Опанування музичних творів дитячого репертуару	3	3			
6	Розвиток професійних музичних умінь.	4	3		1	
7	Створення художнього образу, відтворення емоцій змісту	5	4		1	
8	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.	4	3	1		екзамен
	Разом	30	26	2	2	

5. Програма навчальних дисциплін

Змістовий модуль 5

Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу

Тема 1. Підготовчо-виконавське спрямування професійного матеріалу

Вивчення програмного матеріалу молодших класів, аналізу та самоаналіз.

Література: 4-5.

Додаткова література: 4.

Тема 2. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару

Вивчення програмного матеріалу молодших класів. Програмний матеріал молодших класів, цілісні та поетапні типи роботи.

Література: 1-3.

Додаткова література: 3.

Тема 3. Розширення музичного світогляду

Ознайомлення з критеріями аналізу та самоаналізу виконаної музики. Інтенаційна виразність. Єдність мелодії та супроводу. Різні типи мелодії. Фразування. Контраст звуковий, артикуляційний, динамічний, тембровий.

Література: 2.

Додаткова література: 1-2.

Тема 4. Робота над диханням, артикуляцією, характер в творах дитячого репертуару

Цілісні та поетапні типи роботи над музичними творами. Мішані типи роботи. Вивчення більш глибоких за змістом та більш складних за формою і фактурою творів. Детально робота над диханням, артикуляцією.

Література: 1-5

Додаткова література: 3-4.

Тема 5. Опанування музичних творів дитячого репертуару

Засоби виразності музичної мови. Мелодія мистецтва «співу» на інструменті. Відчуття і визначення єдиної ритмічної пульсації. Типові помилки відтворення ритму. Виконання музичних творів різних за стилем, змістом, характером.

Література: 1 –2

Додаткова література: 3.

Тема 6. Розвиток професійних музичних умінь

Прийоми гри музичних творів, відчуття і визначення єдиної ритмічної пульсації. Типові помилки відтворення ритму. Оволодіння вміннями якісного аналізу й слухання твору.

Література: 5.

Додаткова література: 2.

Тема 7. Створення художнього образу, відтворення емоцій змісту

Розвиток професійних музичних умінь. Вивчення груп темпу, і розбір динаміки задля художньої виразності твору. Виконання музичних творів різних за стилем, змістом, характером.

Література: 2-5.

Додаткова література: 1.

Тема 8. Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень

Формування творчого підходу до виконуваних творів. Аналіз стильових особливостей виконання всієї програми. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору. Визначення інтонаційної, динамічної, ритмічної функцій. Закріплення навичок кантиленного звуковидобування.

Література: 4-5.

Додаткова література: 1 – 3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль1		Модуль2		Модуль3		Модуль4		Модуль5	
			Кількість одиниць	Мак. к-ть балів	Кількість одиниць	Мак. к-ть балів	Кількість одиниць	Мак. к-ть балів	Кількість одиниць	Мак. к-ть балів	Кількість одиниць	Мак. к-ть балів
1	Робота на практичному занятті	10	14	140	14	140	14	140	14	140	26	260
2	Підсумковий контроль	25	1	25	1	25	1	25	1	25	2	50
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10
4	Відвідування практичних занять	1	14	14	14	14	14	14	14	14	26	26
Разом			-	179	-	179	-	179	-	179	-	346
Максимальна кількість балів 1062												
Коефіцієнт 17.70												

Контрольні вимоги

VII семестр: контрольне заняття

Виконання двох творів:

1. Твір дошкільного репертуару
2. Твір з репертуару ЗСО

Екзамен:

Виконання двох різнохарактерних твори

6.2 Карта самостійної роботи

Тема змістового модулю №5 Розвиток художніх образів в музичних творах програмного матеріалу

№	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Розвиток навичок жанрової інтерпретації в музичних творах	1	Практичне заняття	5
2	Створення художнього образу музичного твору та відтворення його емоційного змісту	1	Практичне заняття	5
Всього:		2		10

Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль №5. Опанування музичних творів дитячого репертуару

Тема № 8. Транспонування пісенного репертуару. (1год.)

1. Опрацювання теми: ”Опанування музичних творів дитячого репертуару”
2. Знання специфіки виконання музичних творів різних епох, жанрів.

Тема № 9. Створення художнього образу музичного твору та відтворення його емоційного змісту. (1 год.)

1. Репетаційна робота над технічними труднощами.
2. Вміння реалізувати художній задум програмних творів.
3. Вміння дати емоційно-образну та раціонально-логічну оцінку власному виконанню.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	Практичне виконання 2 творів малої форми	своєчасність виконання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
5.	Дотримання основних етапів вивчення п'єс кантиленного та віртуозного характеру			8
6.	Опанування виконавських виражальних засобів			6
7.	Реалізація художнього задуму			6
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>Практичне виконання фортепіанних п'єс різних за жанрами та стилями</i>	своєчасність виконання	1	8
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
11.	<i>Відкрите прослуховування: реалізація виконавського задуму при виконанні п'єс шкільного репертуару</i>			8
12.	<i>Робота над звуковими особливостями різнохарактерних творів</i>			9
Максимальна кількість балів				25
Усього				50

4. 4. Шкала відповідності оцінок навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 балів -34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Бали	Визначення
23-25	Довершене художнє виконання творів лише з незначною кількістю помилок, що не мають принципового значення у демонстрації вищого рівня компетентності; стилістично вірне виконання, без порушень авторського тексту.
21-22	Художньо переконлива інтерпретація творів вище середнього рівня досконалості з незначними помилками на високому рівні компетентності; стилістично вірне виконання з незначними порушеннями авторського тексту.
19-20	Програма опанована, виконана з невеликою кількістю змістовних помилок, що забезпечило прояв необхідної компетентності; незначні стилістичні похибки з деякими порушеннями авторського тексту.
17-18	Програма виконана, але зі значною кількістю технічних та змістовних недоліків, що знижують рівень компетентності до середнього. Технічно недосконале, невпевнене виконання всіх творів програми.
15-16	Виступ задовольняє мінімальні вимоги до академічного виконання музичних творів на низькому рівні компетентності. Цілісне виконання всієї програми з допущенням текстових, інтонаційних, темпових та інших недоліків.
1-14	Відсутність цілісного виконання програми; виконання музичних творів зі значними художньо - технічними недоліками, що не задовольняє мінімальних вимог до необхідного рівня компетентності.

7. Навчально-методична карта дисциплін «ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ»

Разом – 30 год. Аудиторні (практичні) заняття – 26 год. Самостіна робота- 2год
Модульний контроль – 2 год.

	7 семестр							
Модулі	Змістовий модуль 5							
Назва модуля	Розкриття художніх образів в музичних творах програмного матеріалу							
Заняття	1 – 8							
Практичні	8							
Назва начального модуля (практичне заняття)	Підготовчо-виконавське спрямування професійного матеріалу	Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого репертуару	Розширення музичного світогляду	Робота над диханням, артикуляцією, характер в творах дитячого репертуару	Опанування музичних творів дитячого репертуару	Розвиток професійних музичних умінь.	Створення художнього образу, відтворення емоцій змісту	Розвиток внутрішнього слуху та образних уявлень.
Види поточного контролю	Контрольне модульне прослуховування 25 б.							

ОРИЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

ЕТЮДИ для скрипки

1. Л. Аджемовій Вибрані легкі етюди для скрипки ч.2
2. Б. Кривопуст Етюди для 1-2 класу.
3. О. І Новицький Етюди для скрипки на теми українських народних, дитячих та авторських пісень.
4. М. Гарлицький “Крок за кроком”.
5. О.І Новицький Етюди для скрипки та фортепіано на теми українських народних танців 1-5 клас.
6. К. А. Фортунатов Етюди для 2-3 класу

ЕТЮДИ для фортепіано

1. Лешгорн А.Тв. 65. Вибрані етюди (за вибором).
2. Майкапар С. Тв. 33. Мініатюри: Біля моря вночі
3. Черні К. Тв. 821. Етюди: №№5, 7, 24, 26, 33, 35.
4. Вибрані фортепіанні етюди.

ЕТЮДИ для гітари

1. Агуадо Д. «Етюд».
2. Вибрані етюди для гітари
3. Ю. Шевченко Етюди для гітари
4. Сагрерас Х. «Етюд» мі мажор
5. Сор Ф. «Етюд» мі мінор

ЕТЮДИ для бандури

1. Етюди О. Герасимен
2. Б. Щмалій Етюди для 1-2 класу.

ЕТЮДИ для баяна

1. Вибрані етюди для баяна
2. А. Н. Романова 6 етюдів для початківців
3. Етюди для баяна випуск №1, №2, №3.

П'ЄСИ для скрипки

1. Б. Кривопуст “Музична абетка”.
2. І.А. Хассе “Бере і Менует”.
3. М. Глінка “Танець”.
4. П.І. Чайковський “Гра в конячки”.
5. Д. Кабалевський “Клоуни”.
6. Б. Барток “Словацька народна пісня”.
7. Н. Бакланов “Мелодія і етюд”.
8. В. А. Моцарт “Андантіно”.
9. Р. Глієр “Монгольська пісня”.
10. Н. Козловський “Вальс”.
11. В. А. Моцарт “Менует”.
12. В. А. Моцарт “Полонез”.
13. В. Косенко “Пастораль”.
14. Е. Гріг “Андантіно”.
15. А. Жилін “Вальс”.
16. Й. С. Бах “Марш”.
17. Г. Ф. Гендель “Бурре”.
18. Л. Бетховен “Контрданс”.

П'ЄСИ для фортепіано

1. Барвинський В. Дош.
2. Барток Б. Вибрані дитячі п'єси (за вибором).
3. Дітям: Зош. 1: №№ 13- 15, Зош. 2: №№ 23, 26- 28 .
4. Мікрокосмос. Зош. 2, 3 (за вибором).
6. Бетховен Л. П'ять шотландських народних пісень (за вибором).
7. Гайдн І. Дві п'єси: Фа мажор, Мі- бемоль мажор.
8. Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п'єс: №14.
9. Гендель Г. Три менуета: Фа мажор, ре мінор.
10. Глінка М. Полька, Почуття.
11. Глієр Р. Тв. 43. Маленький марш.
12. Гнесіна О. П'єси- картини: № 4.Зі скакалкою, № 9.Засяло сонечко.
13. Гречанінов О. Тв. 118. Східний наспів.
14. Дваріонас Б. Маленька сюїта: Вальс соль мінор, Млин, Прелюдія.

П'ЄСИ для гітари

1. Бартолі Р. «Романс»
2. Бах Й. С. «Менует»
3. Беррі Ч. «Рок-н-рол»
4. Вайс С. «Старовинний французький танець»
5. Вінницький О. «Дощик»
6. Гендель Г. «Сарабанда»
7. Гречанінов О. «Мазурка»
8. Джуліані М. «Етюд» ля мінор
9. Джуліані М. «Етюд» мі мінор
10. Джуліані М. «П'єса»
11. Іванов-Крамської О. «Танець»
12. Іванов-Крамської О. «Грустний напев»
13. Кано А. «Етюд» соль мажор
14. Каркассі М. «Пастораль»
15. Каркассі М. «Арія»
16. Каркассі М. «Рондо»
17. Карулі Ф. «Сонатина»
18. Карулі Ф. «Етюд» ля мажор
19. Копенков О. «Карнавал»
20. Кост Н. «Етюд» ля мінор
21. Маккартні П. і Дж. Ленон «Вчора»
22. Перселл Г. «Арія»

П'ЄСИ для бандури

1. Укр.нар пісня «Ой ти дівчино зарученая».
2. О. Олійник Мелодія, в класичному стилі.
3. Л. Фалалєєва Варіації на укр.нар пісню «Бистра вода».
4. Л. Фалалєєва Варіації на укр.нар. пісню «Взяв би я бандуру».
5. Ю.Китастий Старовинний козачок.
6. Л. Фалалєєва Холонівська полька.
7. Римський-Корсаков «Сумний наспів».

П'ЄСИ для баяна

1. Гуркін В. «Грустная песня»
2. Іванов-Крамської «Вальс»
3. «Іспанський танець» обробка В. Калініна
4. Калінін В. «Маленький іспанець»
5. Каркассі М. «Алегрето»
6. Каркассі М. «Прелюдія»
7. Карулі Ф. «Вальс»
8. Копенков О. «Качуча»
9. Литовська народна пісня «Добрий мірошник»
10. Страннолюбський О. «Мазурка»
11. Укр. Нар. пісні «Дударик», «Ніч яка місячна», «Ой, джигуне, джигуне».

Основна література

1. Михалюк А.М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва: навчально-методичний посібник/А.М. Михалюк.-К. : Видавництво Ліра-К, 2016.-220с.
2. Кияновська Л.О. Українська музична культура: навч. посібник/Л.О. Кияновська.- Львів: Тріаді плюс, 2018.-356с.
3. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) .-К. : Освіта України, 2015.-274с.
4. Завалко Катерина Володимирівна. Самовдосконалення вчителя музики: теорія та технологія [Текст] : [монографія] / К. В. Завалко. - Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2017. - 274 с. - Бібліогр.: с. 251-272.
5. Олексюк О.М., Бондаренко Л.А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі: навч. посіб./ О.М.Олексюк, Л.А. Бондаренко.-К. : Київ. ун-т і.ім. Б. Грінченка, 2018.-112с.

Додаткова література

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник / Л.І.Гаркуша, О.С.Економова. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 100 с.
2. Завалко, Катерина Володимирівна. Методичні засади самовдосконалення майбутнього вчителя музики в процесі навчання гри на скрипці [Текст] : дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Завалко Катерина Володимирівна ; Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. - К., 2015. – 266 с.
3. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник / О.М.Олексюк. – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. – 188 с.
4. Пляченко Тетяна Миколаївна (2017) Виховання школярів засобами колективно-інструментального музикування Вісник Черкаського університету (21). С. 89-95.

